

Sygn. akt II PK 199/09

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący)

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa J. G.
przeciwko D. Sp. z o.o. w W.
o nagrodę jubileuszową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 lutego 2010 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 25 lutego 2009 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 19 sierpnia 2008 r. Sąd Rejonowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. oddalił powództwo J. G. przeciwko pozwanej D. spółce z o.o. w W. o zasądzenie kwoty 14.632 zł tytułem nagrody jubileuszowej.

Z ustaleń Sądu wynikało, że powód był zatrudniony w pozwanej spółce w okresie od 1 kwietnia 1994 r. do 30 listopada 2006 r. Pierwszą w życiu pracę podjął z dniem 2 września 1985 r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w B., gdzie pracował do 31 sierpnia 1988 r., następnie w okresie od 1 września 1988 r. do 31 marca 1994 r. był zatrudniony w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w M.. Dziesięcioletni okres zatrudnienia u pozwanej upłynął powodowi w dniu 31 marca 2004 r., natomiast dwudziestoletni łączny okres zatrudnienia u wszystkich pracodawców upłynął w dniu 1 września 2005 r. W pozwanej spółce obowiązywał Zbiorowy Układ Pracy, który w punkcie 2-4-2 zatytułowanym „Nagroda jubileuszowa” regulował zasady nabywania przez pracowników pozwanej prawa do nagrody jubileuszowej, stanowiąc że do dnia 31 grudnia 2005 r. będą obowiązywały zasady, zgodnie z którymi pracownik nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w zależności od stażu pracy u pozwanej. Dodatkowym kryterium warunkującym nabycie prawa do nagrody jubileuszowej, które musiało wystąpić łącznie ze stażem pracy u pozwanej, było posiadanie przez pracownika co najmniej dwudziestoletniego łącznego stażu pracy, tj. z uwzględnieniem stażu pracy u innych niż pozwana pracodawców. Podstawę obliczenia wysokości nagrody jubileuszowej stanowiło średnie miesięczne wynagrodzenie brutto pracownika z ostatnich 3 miesięcy bez premii jednorazowej i składników wyjątkowych. Po przepracowaniu u pozwanej dziesięciu lat wysokość nagrody jubileuszowej wynosiła równowartość dwóch średnich miesięcznych wynagrodzeń brutto pracownika. Średnie miesięczne wynagrodzenie powoda u pozwanej liczone jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy kształtowało się na kwotę 7.594 zł brutto.

W ocenie Sądu Rejonowego, że Zbiorowego Układu Pracy obowiązującego u pozwanej wprost wynika, że nagroda jubileuszowa mogła być wypłacona tylko i wyłącznie pracownikowi, który w chwili, gdy osiągnął dziesięcioletni okres zatrudnienia u strony pozwanej, legitymował się również co najmniej

dwudziestoletnim łącznym stażem pracy u wszystkich pracodawców. Według Sądu, z uwagi na to, że powód osiągnął dziesięcioletni okres zatrudnienia u pozwanej w dniu 31 marca 2004 r., zaś dwudziestoletni łączny okres zatrudnienia u wszystkich pracodawców upłynął powodowi w dniu 1 września 2005 r., uznać należało, iż w chwili osiągnięcia dziesięcioletniego stażu pracy, to jest w dniu 31 marca 2004 r., powód nie spełnił warunków do nabycia nagrody jubileuszowej.

Rozpoznając sprawę na skutek apelacji powoda, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w W. wyrokiem z dnia 25 lutego 2009 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 14.632 zł wraz z odsetkami od dnia 5 września 2005 r. tytułem żądanej nagrody jubileuszowej.

W ocenie Sądu odwoławczego, Sąd pierwszej instancji błędnie przyjął, że warunek posiadania przez pracownika dwudziestoletniego stażu pracy musi być spełniony w chwili osiągnięcia dziesięcioletniego stażu pracy w pozwanej spółce. Według tego Sądu, skoro powód dziesięcioletni okres zatrudnienia u strony pozwanej osiągnął 31 marca 2004 r., natomiast dwudziestoletni łączny staż pracy u wszystkich pracodawców w dniu 1 września 2005 r., to spełnił warunki do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej zgodnie z postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy obowiązującego u strony pozwanej. Zdaniem Sądu, bez znaczenia dla uprawnień powoda pozostaje okoliczność, że najpierw osiągnął dziesięcioletni okres zatrudnienia w pozwanej spółce, a dopiero później ogólny dwudziestoletni staż pracy. Interpretacja postanowień Układu, jaką przyjął Sąd pierwszej instancji, prowadziłaby, według Sądu Okręgowego, do nieuzasadnionego różnicowania sytuacji prawnej pracowników spełniających kryteria stażu pracy i byłaby sprzeczna z literalną interpretacją postanowień Układu Zbiorowego Pracy obowiązującego u strony pozwanej do 31 grudnia 2005 r.

W skardze kasacyjnej pozwana spółka, zaskarżając wyrok Sądu drugiej instancji w całości, powołała się na istotne uchybienia prawa procesowego polegające na naruszeniu przepisu:

- art. 378 § 1 k.p.c. poprzez nierozważenie podniesionych w odpowiedzi na apelację zarzutów i wniosków;

- art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez niewskazanie istotnych motywów rozstrzygnięcia w zakresie wskazania podstawy faktycznej i niewyjaśnienie podstawy prawnej rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji;

- art. 385 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie.

Ponadto skarżąca zarzuciła oczywistą obrazę przepisów prawa materialnego:

- punktu 2-4-2 Zbiorowego Układu Pracy w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2005 r., poprzez jego wadliwą wykładnię wskutek uznania, że łączny staż pracy uprawniający do nagrody jubileuszowej i będący dodatkowym kryterium nabycia tego świadczenia mógł zostać spełniony w innym czasie, aniżeli osiągnięcie zakładowego stażu pracy w spółce D. niezbędnego do uzyskania tej nagrody, a więc w istocie miałby być traktowany jako pewien dodatkowy wymóg będący jedynie pewnym dopełnieniem do podstawowego kryterium uprawniającego do nabycia nagrody jubileuszowej na podstawie wskazanego postanowienia Układu w postaci wypracowania określonego stażu pracy w D.;

- art. 65 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. poprzez dokonanie wykładni wskazanego postanowienia Zbiorowego Układu Pracy, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2005 r., sprzecznie z zasadami wykładni przyjętymi w tym przepisie.

Wskazując na powyższe podstawy, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, z uwzględnieniem kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku oraz orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skargi pozwana spółka podniosła, między innymi, że Sąd Okręgowy dokonał nieprawidłowej interpretacji punktu 2-4-2 Zbiorowego Układu Pracy, która prowadzi do niezamierzonego przez strony Układu, rozszerzonego stosowania tego przepisu. Według skarżącej, przedmiotowe postanowienie Układu należy interpretować w ten sposób, że dodatkowe kryterium nabycia prawa do nagrody jubileuszowej, które musi wystąpić łącznie z wymaganym stażem pracy u pozwanej, odnosi się do głównego kryterium, pozostając z nim w związku

czasowym. Chodzi tu bowiem o określony warunek przyznania tego świadczenia, który musi zostać spełniony w tym czasie, co warunek podstawowy – wypracowanie odpowiedniego stażu pracy w D.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Okoliczności faktyczne w niniejszej sprawie są bezsporne, wobec czego zasadność zarzutów skarżącego zależy od stwierdzenia, czy istotnie doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego przytoczonych w ramach pierwszej podstawy kasacyjnej.

Przechodząc do rozważań w tym zakresie, wskazać należy przede wszystkim, że gratyfikacja jubileuszowa jest świadczeniem branżowym lub zakładowym, przysługującym na podstawie konkretnego przepisu płacowego, na warunkach w tym przepisie określonych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2002 r., I PKN 820/00, Prawo Pracy 2002 nr 7-8, s. 49). Charakter prawny tego świadczenia nie jest jednolity. Może ono stanowić składnik wynagrodzenia za pracę, jeżeli odpowiada cechom pojęciowym premii, a więc poddaje się kontroli co do przesłanek przyznania i ustalenia jej wysokości. Może być także świadczeniem pobawionym cech wynagrodzenia, w sytuacji gdy prawo do niej nie zależy od spełnienia obiektywnie określonych przepisami płacowymi warunków, lecz od jej uznaniowego przyznania; w takim razie jest nagrodą (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 października 2003 r., I PK 517/02, PiZS 2005 nr 6, s. 36).

Nagroda jubileuszowa przysługująca pracownikom pozwanej spółki była premią, bowiem uprawnienie do świadczenia zależało od spełnienia kryteriów obiektywnych. Zgodnie z postanowieniami zawartymi w pkt 2-4-2 Zbiorowego Układu Pracy D. Sp. z o.o., prawo do tej gratyfikacji (w okresie do dnia 31 grudnia 2005 r.) uzależnione było od okresu zatrudnienia w tej spółce, tj. nabywane z chwilą osiągnięcia stażu zakładowego w rozmiarze 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 i 45 lat. Dodatkowym warunkiem uzyskania tego świadczenia, który musiał wystąpić łącznie ze stażem pracy w D., było posiadanie przez pracownika ogólnego okresu zatrudnienia (u wszystkich pracodawców) w rozmiarze co najmniej 20 lat. Inaczej rzecz ujmując, pracownik pozwanej nabywał prawo do nagrody jubileuszowej za przepracowanie u pozwanej wymienionych w układzie okresów, z chwilą osiągnięcia takiego stażu zakładowego, ale pod warunkiem, że w tym momencie

legitymował się także ogólnym okresem zatrudnienia w rozmiarze 20 lat. Prawo do nagrody uzależnione od osiągnięcia określonego stażu pracy można nabyć wyłącznie w tym dniu, w którym upływa okres uprawniający do nagrody. W przypadku regulacji obowiązujących u strony pozwanej, jest to dzień osiągnięcia określonego w postanowieniach układu stażu pracy w spółce. Ponieważ okres 10 lat pracy w pozwanej spółce w przypadku powoda upłynął 31 marca 2004 r., to powód nabyłby prawo do nagrody jubileuszowej za taki okres pracy właśnie w tym i tylko w tym dniu. Postanowienia obowiązującego u strony pozwanej układu zbiorowego nie przewidują bowiem możliwości powstania prawa do nagrody w innej dacie niż dzień upływu okresu uprawniającego do nagrody (osiągnięcia określonego zakładowego stażu pracy). Jeżeli zaś prawo to nie może powstać w określonej dacie, w której upływa wskazany w przepisach okres pracy, bo pracownik nie spełnia w tej chwili warunku dodatkowego w postaci legitymowania się łącznym okresem zatrudnienia w rozmiarze 20 lat, to oznacza, iż za ten okres nie może ono powstać wcale, a więc także później. Tym samym bez znaczenia jest to, że powód w późniejszym okresie (po 31 marca 2004 r.), a konkretnie w dniu 1 września 2005 r., osiągnął ogólny staż pracy w rozmiarze 20 lat, gdyż postanowienia układu zbiorowego nie przewidują możliwości późniejszego powstania prawa do nagrody niż w dniu, w którym upływa dany okres uprawniający do nagrody (w przypadku powoda – dziesięcioletni). Innymi słowy, 1 września 2005 r. nie jest dniem, w którym upłynął 10 – letni okres pracy powoda, a wobec tego nie mógł on nabyć w tym dniu prawa do nagrody jubileuszowej za 10 lat pracy, co oznacza, że to świadczenie mu nie przysługuje.

Przeciwnie stanowisko Sądu Okręgowego nie znajduje żadnego oparcia w obowiązujących u strony pozwanej postanowieniach układu zbiorowego, wobec czego uznać należy, iż podstawa skargi kasacyjnej w zakresie zarzutów odnoszących się do naruszenia prawa materialnego jest usprawiedliwiona.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/tp/